

MUISTIO

Asia: Muistio täysistunnosta¹
- Bryssel 6.–7.2.2003

I ISTUNNON AVAUS

1. Luonnos perustuslain osastoiksi I, II ja III (1–16 artiklat)

Puheenjohtaja esitteli puheenjohtajiston nimissä luonnoksen perustuslain 1–16 artiklaksi ja totesi, että kyseessä on ehdotus, johon valmistelukunnan jäsenet voivat esittää omia huomautuksiaan ja muutosehdotuksiaan. Perustuslakiin tuleva teksti on koko valmistelukunnan asia.

Helmikuun 27.–28. päivänä pidettävä täysistunto käsittelee tätä artiklaluonnosta. Keskustelun jäsentämiseksi valmistelukunnan jäseniä pyydetään toimittamaan sihteeristöön alustavat muutosehdotuksensa maanantaihin 17. helmikuuta mennessä, jotta puheenjohtajisto voi tutustua niihin sekä ryhmitellä ja järjestää ne.

Kaikki muutosehdotukset pannaan valmistelukunnan verkkosivuille, ja ne esitetään siten, että niitä on helppo vertailla keskenään.

¹ Täysistunnon sanatarkka pöytäkirja on [www-sivuilla](http://european-convention.eu.int) osoitteessa <http://european-convention.eu.int>.

2. Sosiaalinen Eurooppa

- keskustelu Giorgos Katiforiksen johtaman työryhmä 11:n raportista (CONV 516/03)

i. Raportin esittely: Giorgos Katiforis

Giorgos Katiforis palautti mieleen käsiteltävän asian tärkeyden. Se oli Euroopan kannalta erityisen merkityksellinen aihe, jossa saavutetuista tuloksista Eurooppa saattoi olla ylpeä. Työryhmän tehtävänä oli käsitellä kolmea pääkysymystä: arvot ja tavoitteet, toimivallanjako sekä välineet ja menettelyt.

Työryhmä oli päättänyt kannattamaan arvojen osalta lyhyitä ja ytimekkäitä artikloja tulevaan perustuslakia koskevaan sopimukseen. Joissakin tapauksissa ryhmän oli ollut vaikea päättää, luokitellaanko tietty asia arvoksi vai tavoitteeksi. Monien esitysten jälkeen työryhmä päätti, että arvoihin tuli sisältyä yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu ja tasa-arvo, erityisesti naisten ja miesten tasa-arvo. Tavoitteiden osalta ryhmä sopi pitkän keskustelun jälkeen ottavansa mukaan viittauksen "täystyöllisyyteen". Samoin päästiin yhteisymmärrykseen viittauksesta korkeatasoiseen sosiaaliseen suojeluun. Muitakin mahdollisia tavoitteita ehdotettiin viljalti. Kysymys siitä, voitaisiinko sosiaalisen Euroopan periaate paremmin kiteyttää määrittelemällä yleisesti "Euroopan sosiaalinen malli", oli otettu esille mutta lopulta hylätty työryhmässä.

Toimivallan osalta työryhmä oli päättänyt siihen, että nykyinen toimivalta oli yleisesti ottaen riittävä mutta että joitakin toimivaltuuksia olisi hyvä selventää, jotta niitä voitaisiin käyttää tarkoituksenmukaisemmin. Näin oli erityisesti kansanterveyden alalla. Lisäksi ryhmä oli hyväksynyt, että oikeusperustaa vahvistettaisiin jonkin verran, jolloin voitaisiin antaa lainsäädäntöä yleishyödyllisten palvelujen alalla.

Menettelyjen osalta työryhmä kannatti laajalti, joidenkin voimakkaista vastalauseista huolimatta, avoimen koordinoitimenetelmän sisällyttämistä sopimukseen. Korostettiin kuitenkin sitä, että menetelmän joustavuus tuli säilyttää ja ettei se saisi sivuuttaa unionin nykyistä toimivaltaa. Määräenemmistön käyttö päätöksenteossa oli arka kysymys. Kaikki olivat yhtä mieltä 137 artiklan suhteen Nizzassa saavutetun kompromissin sisällyttämisestä, mutta huomattava osa ryhmästä katsoi, että määräenemmistöön perustuvaa päätöksentekoa oli suotavaa lisätä sosiaalialalla. Ryhmä kannatti voimakkaasti työmarkkinaosapuolten aseman säilyttämistä ja vahvistamista työehtosopimuksista neuvoteltaessa ja kansalaisyhteiskunnan osuuden asianmukaista tunnustamista sosiaalipolitiikassa.

Puheenjohtaja Katiforis oli tyytyväinen siihen, että ryhmä oli voinut päästä yhteisymmärrykseen monista asioista ryhmän jäsenten eri taustoista ja näkemyksistä huolimatta. Kaikki olivat sitä mieltä, että Euroopan unionilla oli merkittävä tehtävä sosiaalipolitiikan alalla.

ii. Keskustelu täysistunnossa

Raportin yleinen lähestymistapa otettiin myönteisesti vastaan valmistelukunnassa, joka kuunteli lisäksi työmarkkinaosapuolten, talous- ja sosiaalikomitean ja nuorten valmistelukunnan puheenvuorot.

Monet puhujat kannattivat ryhmän ajatusta siitä, että tulevassa perustuslaillisessa sopimuksessa tulisi alkuartikloissa mainita ihmisarvo, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu ja tasa-arvo, erityisesti miesten ja naisten tasa-arvo.

Keskustelusta kävi ilmi, että ryhmän suositukset tavoitteiden osalta saivat laajaa kannatusta: mainittiin täystyöllisyys, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, yhteiskuntarauha, kestävä kehitys, taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, sosiaalinen markkinatalous, työn laatu, elinikäinen oppiminen, yhteiskunnallinen osallisuus, korkea-asteinen sosiaalinen suojeleminen, miesten ja naisten tasa-arvo, tasa-arvoinen kohtelu rodusta, etnisestä alkuperästä, uskonnosta, sukupuolisesta suuntautuneisuudesta, vammaisuudesta ja iästä riippumatta, lapsen oikeudet, korkeatasoiset kansanterveys- ja sosiaalipalvelut ja tehokkaat ja laadukkaat yleishyödylliset palvelut.

Toimivallan osalta täysistunnossa käyty keskustelu ei kyseenalaistanut työryhmän päätelmää siitä, että unioni ja jäsenvaltiot jakavat edelleen toimivallan sosiaalialalla. Harvat jäsenet halusivat kumota 137 artiklan, jonka mukaan palkat, järjestäytymisoikeus, lakko-oikeus ja oikeus määrätä työsulusta eivät kuulu unionin toimivaltaan.

Lukuisat jäsenet vaativat unionin nykyisen toimivallan lisäämistä kansanterveyden alalla (152 artikla), jotta Euroopan tasolla voitaisiin torjua rajatylittävää epidemiariskiä tai bioterrorismia.

Yleishyödylliset palvelut olivat usein puheenvuoroissa esillä ja varsinkin kysymys siitä, tuleeko nykyisen sopimuksen 16 artiklaa muuttaa todellisen oikeusperustan luomiseksi yleishyödyllisiä palveluja koskevan todellisen lainsäädännön antamista varten. Valmistelukunnan jäsenet ovat asiasta hyvin erimielisiä, vaikka merkittävä osa tällaista ratkaisua kannattikin.

Enemmistö niistä, jotka pitivät puheenvuoron avoimesta koordinoitijärjestelmästä, kannattivat menetelmän kirjaamista sopimukseen, jotta se vakiintuisi ja siitä tulisi avoimempi ja demokraattisempi sen hyvien puolien, erityisesti joustavuuden, kuitenkin kärsimättä. Jotkut puhujat kuitenkin vastustivat tätä.

Yleistä kannatusta sai työryhmän esitys, että sopimukseen sisällytettäisiin menettelyt, joilla voidaan varmistaa talous- ja sosiaalipolitiikan johdonmukaisuus kevään Eurooppa-neuvostoissa. Keskustelussa ei kuitenkaan päästy yksimielisyyteen EY-sopimuksen 128 artiklan muuttamisesta siten, että siitä poistettaisiin vaatimus, jonka mukaan työllisyyttä koskevien suuntaviivojen on oltava talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisia.

Hankalin keskustelunaihe oli määräenemmistöpäätösten käyttöönotto asioissa, joissa nyt vaaditaan yksimielisyyttä. Useat jäsenet muistuttivat myös, että itse määräenemmistön määräytymisestä oli käytävä erillinen keskustelu.

Hyvin monet valmistelukunnan jäsenet halusivat siirtyä määräenemmistöön ja yhteispäätöksiin vähintäänkin Nizzassa määritellyn tapaan, jolloin yksimielisyyden piiriin jäisivät enää sosiaaliturva ja työntekijöiden sosiaalinen suojelu. Hyvin monet valmistelukunnan jäsenet toivoivat myös, että kaikki EY-sopimuksen nykyisten 13, 42 ja 137 artiklan alaisuuteen kuuluvat asiat siirtyisivät yhteispäätöstä tai määräenemmistöä edellyttäviksi.

Toisaalta jotkut valmistelukunnan jäsenet totesivat, että Nizzan sopimus on juuri tullut voimaan ja että määräenemmistöön siirtyminen on siis mahdollista, jos jäsenvaltiot niin haluavat. Kyseiset jäsenet totesivat samoin, ettei heillä ole aikomusta ottaa uusintakäsittelyyn Nizzassa tällä alalla sovittuja määräyksiä.

Keskustelussa vahvistettiin lopuksi, että työmarkkinaosapuolilla ja kansalaisyhteiskunnalla tuli olla paikkansa tulevassa perustuslaillisessa sopimuksessa.

iii **Yhteenveto**

Keskustelun päätteeksi puheenjohtaja totesi yksimielisyyteen päästyn siitä, että perustuslaissa vahvistetaan sellaiset periaatteet kuin ihmisarvo, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu ja tasa-arvo, erityisesti miesten ja naisten tasa-arvo. Puheenjohtajan mukaan tämä viimeinen sisältyy niihin tavoitteisiin, joita voisi ottaa perustuslaillisen sopimuksen 3 artiklaan.

Puheenjohtaja totesi samoin, että täystyöllisyys tavoitteena sai hyvin paljon kannatusta, vaikka sitä ei voikaan pitää muuna kuin päämääränä, jota kohti pyritään, sillä kokonaan sitä ei voida saavuttaa.

Puheenjohtaja huomautti, että valmistelukunnalle toimitetuissa artiklaluonnoksissa puheenjohtajisto oli jo ottanut huomioon tavalla taikka toisella kaikki nämä asiat.

Toimivallan osalta puheenjohtaja pani merkille yksimielisyyden, joka vallitsi siitä, että unioni ja jäsenvaltiot jakavat edelleen toimivallan sosiaalialalla. Puheenjohtaja totesi 137 artiklan osalta, jonka mukaan palkat, järjestäytymisoikeus, lakko-oikeus ja oikeus määrätä työsulusta eivät kuulu unionin toimivaltaan, ettei siitä käyty varsinaista keskustelua eikä näin ollen ollut mahdollista tässä vaiheessa palata tähän artiklaan.

Puheenjohtaja pani merkille, että valmistelukunta melko yleisesti vaati unionin nykyisen toimivallan uudelleen muotoilua kansanterveyden alalla (152 artikla). Muutoksella olisi tarkoitus torjua Euroopan tasolla rajatylittäviä epidemiariskejä ja bioterrorismia. Hän ilmoitti, että asiaa tullaan tarkastelemaan.

Mitä tulee yleishyödyllisiin palveluihin ja siihen, olisi nykyisen sopimuksen 16 artiklaa muutettava siten, että luodaan todellinen oikeusperusta, jonka nojalla unioni voisi antaa lainsäädäntöä yleishyödyllisten palvelujen alalla, puheenjohtaja totesi, että tätä oli voimakkaasti vaadittu. Hän kuitenkin pohti, mitä konkreettisia vaikutuksia 16 artiklan uudelleen muotoilulla voisi olla ja minkätyyppisiä säädöksiä voitaisiin mahdollisen oikeusperustan nojalla antaa. Puheenjohtaja totesi, että valmistelukunnan jäsenet olivat asiasta hyvin erimielisiä, vaikka moni olikin kannattanut 16 artiklan uudelleen muotoilua oikeusperustaksi. Hän ilmoitti puheenjohtajiston ottavan asian esille.

Puheenjohtaja totesi, että avoimesta koordinoitimenetelmästä käyty keskustelu oli ollut vilkasta mutta että enemmistö valmistelukunnan jäsenistä haluaa, että menetelmä kirjataan sopimukseen, jotta se vakiintuisi ja siitä tulisi avoimempi ja demokraattisempi sen hyvien puolien, erityisesti joustavuuden, kuitenkin kärsimättä. Kun joustavuus kuitenkin on menetelmän vahva puoli, puheenjohtaja pohti, olisiko sitä syytä lainkaan vakiinnuttaa, ettei vain juuri menetettäisi tätä joustavuutta.

Puheenjohtaja huomautti, että työryhmän ehdotusta siitä, että sopimukseen kirjattaisiin menetelmät, joilla varmistetaan talous- ja sosiaalipolitiikan johdonmukaisuus kevään Eurooppa-neuvostossa, kannatettiin laajalti. Hän totesi kysymyksen kuuluvan tulevan perustuslaillisen sopimuksen toiseen osaan.

Mitä tulee määräenemmistöpäätösten ottamiseen käyttöön nykyisin yksimielisyyttä edellyttävissä kysymyksissä, puheenjohtaja totesi asian olevan hyvin visainen ja muistutti, että siitä oli neuvoteltu kauan ja hartaasti Nizzan HVK:ssa. Hän muistutti samaten, että enemmistöön perustuva päätöksenteko oli Nizzan sopimuksen mukaan mahdollista neuvoston yksimielisesti niin päättäessä. Puheenjohtaja pani kuitenkin merkille, että lukuisat valmistelukunnan jäsenet ovat toivoneet siirryttävän määräenemmistöön ja yhteispäätöksiin vähintäänkin Nizzassa määritellyllä tavalla, jolloin yksimielisyyden piiriin jäisivät enää sosiaaliturva ja työntekijöiden sosiaalinen suojele, kun taas eräät muut valmistelukunnan jäsenet, joiden joukossa jotkut hallitusten edustajat, vastustivat kaikki muutoksia Nizzan sopimuksessa olevaan kompromissiin. Puheenjohtaja päätyi siihen, että asiaa oli pohdittava.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että työmarkkinaosapuolilla ja kansalaisyhteiskunnalla tuli olla paikkansa tulevassa perustuslaillisessa sopimuksessa, osastossa "demokratian toteutuminen".

Puheenjohtaja päätti todeten, että keskustelussa oli edistytty mutta että kaikkia kysymyksiä ei ollut välttämättä ratkaistu. Koska useat kysymyksistä liittyvät tulevan sopimuksen toiseen osaan, valmistelukunta palaa niihin myöhemmin.

3. Keskustelu alueellisesta ja paikallisesta ulottuvuudesta (CONV 518/03)

i. Johdanto

Puheenjohtaja korosti Euroopan alueellisesta ja paikallisesta ulottuvuudesta käytävän keskustelun tärkeyttä, kun otetaan huomioon, että 25 jäsenvaltion ja lähes 450 miljoonan asukkaan järjestelmässä, poliittinen toiminta ei voi olla keskitettyä, vaan sillä on oltava väliportaita. Hän palautti mieleen alue- ja paikallishallitusten ratkaisevan roolin nykyään ja tulevaisuudessa, eritoten monien unionin politiikkojen täytäntöönpanossa, erityisesti sellaisten politiikkojen, jotka koskettavat eurooppalaisten arkielämää ja -huolia.

Hän huomautti, että valmistelukunnan työskentelyyn osallistuvat alueiden komitean tarkkailijat, joiden puheenjohtajana toimii Sir Albert Bore, edustavat alueellisia ja paikallisia luottamushenkilöitä, jotka joko alueiden komitean välityksellä tai suurten eurooppalaisten etujärjestöjensä kautta ovat seuranneet tiiviisti ja alusta alkaen valmistelukunnan työskentelyä. Tästä todistavat suuri määrä kirjallisia esityksiä keskustelufoorumissa, ahkera osallistuminen Loyola de Palacion ja myöhemmin Jean-Luc Dehaenen johtaman kontaktiryhmän kokouksiin sekä valmistelukunnan jäsenten itsensä esitykset.

Puheenjohtaja palautti mieleen alueiden komitean antamat lausunnot, erityisesti lordi Topen lausunnon, sekä Euroopan parlamentin päätöslauselmat, jotka annettiin Lamassouren ja Napolitanon raporttien jälkeen, ja totesi, että kaikki nämä analyysit ja ehdotukset on välitetty puheenjohtajistolle, joka perehtyy perustuslakiin liittyviin ehdotuksiin ja ottaa esille ne, jotka kaipaavat pohdintaa (ks. CONV 518/03). Asiakirjaa täydennettiin toisella (CONV 523/03), joka sisälsi tiivistelmän varapuheenjohtaja Dehaenen edellisellä viikolla koolle kutsuman kontaktiryhmän työskentelystä ja johon oli liitetty taulukon muodossa alue- ja paikallistason ja eri toimielinten ehdotukset.

Myös itse puheenjohtajisto on jo ottanut huomioon valmistelukunnalle toimittamissaan ehdotuksissa 1–16 artiklaksi unionin alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden.

ii. Käsittely täysistunnossa

Monet valmistelukunnan jäsenet katsoivat aiheelliseksi huomauttaa, että jäsenvaltioiden oikeus järjestää itse omat sisäiset rakenteensa on perustavaa laatua oleva periaate. Yhtä monet huomauttivat, että oli tärkeätä kunnioittaa sisäisten rakenteiden erilaisuutta, koska ne nimenomaan ovat yksi Euroopan rikkaus. Jotkut lisäsivät vielä, ettei pidä asettaa alueita ja valtioita vastakkain, ja torjuivat kaikenlaisen yhdenlaistamisen tällä tasolla.

Valmistelukunnan jäsenet tunnustivat, erilaisin painotuksin alue- tai paikallistasolla, yksimielisesti alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden merkityksen Euroopassa, ja laajalti oltiin myös yksimielisiä siitä, että tämä olisi vahvistettava perustuslain alkuartikloissa, kuten Euroopan parlamentissa laaditussa Napolitanon raportissa todettiin. Puheenjohtajiston ehdotus, että 9 artiklan 6 kohtaan sisältyisi viittaus alue- ja paikallisviranomaisiin, otettiin hyvin vastaan, vaikka jotkut toivoivatkin viittauksen tulevan jo aikaisemmin, heti perustuslain ensimmäisessä artiklassa. Vaikka useat jäsenet totesivatkin, että puheenjohtajiston laatima sanamuoto oli se oikea, jotkut halusivat pitemmälle menevää vahvistusta paikallisen itsehallinnon (tai vapaan paikallistason hallinnon) kunnioittamisesta. Tässä yhteydessä mainittiin myös paikallisen demokratian kunnioittaminen. Jotkut puhujat ehdottivat myös, että perustuslaissa voitaisiin viitata Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaan tai että siinä tehtäisiin mahdolliseksi unionin liittyminen tähän yleissopimukseen.

Jotkut jäsenet vaativat lisäksi, että perustuslaissa viitattaisiin myös alueelliseen identiteettiin ja/tai kulttuuriseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen, tai jopa vähemmistöjen oikeuksiin.

Huomattava määrä jäsenistä korosti alue- ja paikallishallitusten merkitystä toissijaisuuden kannalta. Jotkut katsoivat, että toissijaisuuden tulisi koskea myös paikallis- ja aluetasoa, ja toivoivat, että tämä otetaan huomioon toissijaisuuspöytäkirjaa laadittaessa.

Ajatus siitä, että lainsäädännön tai politiikan valmisteluvaiheessa kuultaisiin niitä, joiden tehtävänä on soveltaa unionin lainsäädäntöä tai politiikkoja tai huolehtia tällaisesta soveltamisesta, sai myös paljon vastakaikua valmistelukunnassa, joka vahvisti toissijaisuustyöryhmässä ja yksinkertaistamistyöryhmässä tehdyt tämäntyyppiset ehdotukset ja jopa lisäsi tämän painotuksen voimakkuutta niissä, erityisesti ennakkokuulemisen osalta.

Yksimielisyyteen päästiin niin ollen siitä, että unionin alue- ja paikallishallinnon kuuleminen sitä koskevilla aloilla kirjattaisiin sopivassa muodossa perustuslain demokratian toteutumista koskevaan VI osastoon ja toissijaisuutta koskevaan artiklaan. Valmistelukunnan jäsenet toivoivat, että kuuleminen tapahtuisi varhaisessa vaiheessa unionin lainsäädäntöä valmisteltaessa ja ohjelmia toteutettaessa, ja jotkut täsmensivät vielä, että kuulemisen tulee koskea kaikkia alue- ja paikallishallinnon tasoja, myös alueparlamentteja, eritoten niitä edustavien organisaatioiden kautta. Tässä yhteydessä ehdotettiin myös, että komission säädösehdotukset sisältäisivät arvion alue- ja paikallishallinnolle koituvasta rasitteesta (myös kustannuksista) siirrettäessä lainsäädäntöä osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Monet valmistelukuntalaiset korostivat alueiden komitean merkitystä unionin alue- ja paikallistason hallinnon edustamisessa. Eräät kuitenkin epäilivät sen toimivuutta.

Toissijaisuustyöryhmän ehdotus siitä, että alueiden komitealla olisi tietty rooli ennakkovaroitusjärjestelmässä ja että sille annettaisiin oikeus saattaa yhteisöjen tuomioistuimeen toissijaisuusperiaatteen loukkaamista koskeva asia, sai paljon kannatusta valmistelukunnassa. Jotkut puhujat kannattivat lisäksi sitä, että alueiden komitealle myönnettäisiin oikeus nostaa kanne omien oikeuksiensa puolustamiseksi, mutta tätä ajatusta eivät kaikki tukeneet.

Alueiden komitean kokoonpano ja edustavuus oli monien esille ottama aihe. Jotkut huomauttivat paikkajaossa vallitsevasta valtavasta epäsuhdasta (jotkin alueet ovat esimerkiksi väestöltään runsaampia tai alueeltaan laajempia kuin jotkin jäsenvaltiot) ja siitä, että vähäväestöisemmät jäsenvaltiot voivat viedä asioita tuomioistuimeen, mutta suurelleen alueet eivät. Eräät toiset muistuttivat siitä, että saman valtion alue- ja paikallishallinnon eri tasoilla ei aina ole tasapuolista edustusta kyseisessä valtuuskunnassa, sillä joidenkin tasojen edustus on mitätön. Jotkut vaativat vielä, että jäsenvaltioiden hallitukset eivät enää nimittäisi alueiden komitean jäseniä, vaan heidät valittaisiin vastedes vaaleilla. Eräät toiset kuitenkin vastustivat kaikkia muutoksia komitean kokoonpanoa koskeviin nykyisiin sääntöihin.

Jotkut valmistelukunnan jäsenet katsoivat, että niiden toimielinten, jotka eivät noudata alueiden komitean lausuntoa, pitäisi perustella päätöksensä, kun taas toiset toivoivat alueiden komitean nimen muuttamista tai että se korotettaisiin toimielimeksi. Tämä viimeinen ehdotus erityisesti ei saanut kannatusta eräiltä muilta valmistelukuntalaisilta, jotka vastustivat sitä.

Eräät valmistelukunnan jäsenet halusivat tehdä eron lainsäädäntävaltaa omaavien alueiden ja muiden välillä, mutta eräät toiset taas vastustivat erityyppisten hallinnon tasojen erottelua tai joidenkin alueiden etuoikeutettua asemaa. Kysymys selkeämmästä muotoilusta 203 artiklassa, jossa annetaan mahdollisuus nimetä alueellisia ministereitä neuvoston istuntoon, otettiin myös esille. Eräät muut halusivat vahvistaa alueiden asemaa Euroopan vaaleissa siten, että alueet muodostaisivat jäsenvaltioissa perusvaalipiirit, ja vaativat, että luodaan "unionin kumppanialue" -asema, jonka jäsenvaltiot myöntäisivät.

Jotkut valmistelukunnan jäsenet vaativat, että lainsäädäntävaltaa omaaville alueille myönnettäisiin kanne oikeus yhteisöjen tuomioistuimessa, ja perustelivat sitä sillä, että oikeus olisi looginen seuraus siitä toimivallasta, joka näillä alueilla on. Tässä yhteydessä huomautettiin, että tähän oikeuteen voisi vastineeksi liittyä velvollisuus olla lojaali jäsenvaltiota ja unionia kohtaan. Jotkut jäsenet katsoivat, ettei asiaa ole syytä lähteä juridisesti kehittämään vaan että riittää, että 230 artiklan neljättä kohtaa muutetaan hieman siten, että laajennetaan jonkin verran luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanteenosto-oikeutta yleisesti pätevissä asioissa, jotka koskevat niitä suoraan. Toiset taas pitivät suotavampana, että alueet voisivat saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ainoastaan alueiden komitean, kyseisen jäsenvaltion tai (joidenkin mukaan) kansallisen parlamentin toisen kamarin nostaman kanteen avulla.

Useat jäsenet ilmaisivat toivovansa, että taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tavoitteeseen lisättäisiin alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoite. Toiset taas olivat huolestuneita erityisalueista, kuten syrjäisimmistä tai saarialueista, ja toivoivat niiden nykyisen erityisaseman säilyttämistä tai jopa vahvistamista.

Useaan otteeseen vaadittiin myös, että unionin sisärajoilla sijaitsevia alueita koskisivat tietyt säännökset, joiden tarkoituksena olisi helpottaa rajatylittävää yhteistyötä, jossa vielä liian usein ilmenee esteitä.

iii. Yhteenveto

Päättyessään käsittelyn varapuheenjohtaja Dehaene arvioi käytyä keskustelua erityisen hyödylliseksi.

Hän totesi, että valmistelukunta kannattaa hyvin laajalti sitä, että unioni kunnioittaa jokaisen jäsenvaltion oikeutta päättää omista sisäisistä rakenteistaan ja viranomaisten organisaatiosta alue- ja paikallistasolla. Hän totesi valmistelukunnassa kannatettavan yleisesti sitä, että perustuslain alkuartikloissa viitattaisiin unionin alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden olemassaoloon.

Se kannatti myös alue- ja paikallishallinnon kuulemista, joka pitäisi sisällyttää demokratian toteutumista unionissa käsittelevään perustuslain VI osastoon ja toissijaisuutta koskevaan pöytäkirjaan.

Varapuheenjohtaja pani merkille, että alueiden komiteaa koskevat ehdotukset olivat olleet osittain ristiriitaisia mutta että komiteaa pidettiin tärkeänä toissijaisuuden kannalta.

Lopuksi hän totesi, että puheenjohtajiston tulisi pohtia kanneoikeutta koskevia kysymyksiä valmistelukuntalaisten puheenvuorojen valossa.

4. Puheenjohtajiston ilmoituksia

a) Oikeudellisten yksiköiden nimeämille asiantuntijoille annettava toimeksianto II osaa varten

Puheenjohtaja ilmoitti täysistunnolle (kuten jo joulukuussa kerrottiin) puheenjohtajiston sopineen, että sillä välin kun se valmistelee ehdotusta perustuslain I osaksi, on edettävä niiden perustamissopimuksen ja SEU:n määräysten mukauttamisessa, jotka on tarkoitus ottaa II osaan. Tässä tarkoituksessa valmistelukunnan sihteeristö oli tehnyt alkuvalmistelut ja erottanut muuttumattomina pysyvät määräykset, ne määräykset, joihin tehdään teknisiä muutoksia valmistelukunnan johtopäätösten perusteella, sisältömuutoksia vaativat määräykset ja poistettavat tai merkityksensä menettäneet määräykset. Puheenjohtajisto oli valmis sihteeristön tuella laatimaan kolmanteen ryhmään kuuluvat määräykset, ja se oli sopinut, että toisen ja neljännen ryhmän määräysten käsittely annettaisiin Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission oikeudellisten yksiköiden nimeämien oikeudellisten asiantuntijoiden tehtäväksi. Ryhmän tehtävänä olisi erityisesti mukauttaa II osan määräykset yksinkertaistamistyöryhmän laatimien ja täysistunnossa hyväksytyjen suositusten pohjalta.

Oikeudelliset asiantuntijat olivat saaneet tarkan ja rajoitetun toimeksiannon, ja he antaisivat työnsä tulokset puheenjohtajistolle, joka asiaa harkittuaan voisi sisällyttää ne perustuslakiluonnokseen. Toimeksianto esitellään asiakirjassa CONV 529/03.

b) Yhteisöjen tuomioistuinta käsittelevä pohdintaryhmä

Puheenjohtaja palautti mieleen, että tammikuun täysistunnossa havaittiin hyväksi perustaa yhteisöjen tuomioistuinta käsittelevä pohdintaryhmä. Antonio Vitorino lupautui sittemmin ryhmän vetäjäksi, ja puheenjohtajisto määritteli sen tehtävät, jotka sisältyvät asiakirjaan CONV 543/03. Pohdintaryhmän pitäisi olla kokoonpanoltaan työryhmiä pienempi ja olisi ihanteellista, jos sen jäsenillä olisi erityisasiantuntemusta, jotta ryhmän päätelmät valmistuisivat tehokkaasti ja nopeasti. Eri ryhmiä pyydetään ilmoittamaan sihteeristölle niiden valmistelukunnan jäsenten nimet, jotka voisivat osallistua keskusteluryhmään.

Täysistunto 6.–7. helmikuuta 2003**LUETTELO PUHUJISTA**
puheenvuoron käyttämisjärjestyksessä*Torstai 6.2.*

- 1. Sosiaalista Eurooppaa käsittelevän työryhmä 11:n raportin esittely**
(asiak. CONV 516/03)
– **Giorgos Katiforis**

Anne VAN LANCKER - Euroopan parlamentti
Jurgen MEYER - Saksa (parlamentti)
Gijs de VRIES - Alankomaat (hallitus)
Ben FAYOT - Luxemburg (parlamentti)
David O'SULLIVAN - (komissio)
Aloiz PETERLE - Slovenia (parlamentti)
Dick ROCHE - Irlanti (hallitus)
Timothy KIRKHOPE - Euroopan parlamentti
Jacques FLOCH - Ranska (parlamentti)
Hannes FARNLEITNER - Itävalta (hallitus)
Alberto COSTA - Portugali (parlamentti)
Emilio GABAGLIO - Työmarkkinaosapuolet
Georges JACOBS - Työmarkkinaosapuolet
Jan KOHOUT - Tšekki (hallitus)
Joachim WUERMELING - Euroopan parlamentti
Peter HAIN - Yhdistynyt kuningaskunta (hallitus)
Pervenche BERES - Euroopan parlamentti
Michel BARNIER - komissio
(Siniset kortit: The Earl of Stockton, Thorning-Schmidt, Pieters)
Josep BORRELL - Espanja (parlamentti)
Hans Martin BURY - Saksa (hallitus)
Marie NAGY - Belgia (parlamentti)
Dimitrij RUPEL - Slovenia (hallitus)
Elmar BROK - Euroopan parlamentti
Maria Eduarda AZEVEDO - Portugali (parlamentti)
Sylvia-Yvonne KAUFMANN - Euroopan parlamentti
Jozef OLEKSY - Puola (parlamentti)
Piia-Noora KAUPPI - Euroopan parlamentti
John BRUTON - Irlanti (parlamentti)
Vytenis ANDRIUKAITIS - Liettua (parlamentti)
Pål VASTAGH - Unkari (parlamentti)
Jelko KACIN - Slovenia (parlamentti)
Filadelfio BASILE - Italia (parlamentti)
Caspar EINEM - Itävalta (parlamentti)
Danuta HÜBNER - Puola (hallitus)
Henrik DAM KRISTENSEN - Tanska (parlamentti)
Johannes VOGGENHUBER - Euroopan parlamentti
Hildegard PUWAK - Romania (hallitus)
Cristiana MUSCARDINI - Euroopan parlamentti
Per DALGAARD - Tanska (parlamentti)
Liene LIEPINA - Latvia (parlamentti)

Marietta GIANNAKOU - Kreikka (parlamentti)
Alfonso DASTIS - Espanja (hallitus)
Sören LEKBERG - Ruotsi (parlamentti)
Pierre CHEVALIER - Belgia (hallitus)
Lena HJELM-WALLÉN - Ruotsi (hallitus)
Adrian SEVERIN - Romania (parlamentti)
Pascale ANDREANI - Ranska (hallitus)
Androula VASSILIOU - Kypros (parlamentti)
Roger BRIESCH - Talous- ja sosiaalikomitea
(*Siniset kortit: Fayot, Mendez de Vigo, Borrell, MacCormick*)

Perjantai 7.2.2003

1. Sosiaalinen Eurooppa – keskustelu jatkuu

Esko HELLE - Suomi (eduskunta)
Ingvar SVENSSON - Ruotsi (parlamentti)
Robert ZILE - Latvia (hallitus)
Jan ZAHRADIL - Tšekki (parlamentti)
Ernani LOPES - Portugali (hallitus)
João CRAVINHO - Työmarkkinaosapuolet
Giacomo FILIBECK - Nuorten Eurooppa - valmistelukunta
(*Siniset kortit: Speroni, Dybkjaer, Hain, Heathcoat-Amory, van Lancker, Bruton*)
George KATIFORIS - Kreikka (hallitus)

3. Alueellinen ja paikallinen ulottuvuus (asiak. CONV 518/03)

Linda McAVAN - Euroopan parlamentti
Dick ROCHE - Irlanti (hallitus)
Michel BARNIER - komissio
Jozsef SZAJER - Unkari (parlamentti)
MAIJ-WEGGEN - Euroopan parlamentti
Alberto COSTA - Portugali (parlamentti)
Gisela STUART - Yhdistynyt kuningaskunta (parlamentti)
Edmund WITTBRODT - Puola (parlamentti)
Alain LAMASSOURE - Euroopan parlamentti
Teija TIILIKAINEN - Suomi (hallitus)
Iñigo MENDEZ DE VIGO - Euroopan parlamentti
Gerhard TUSEK - Itävalta (hallitus)
Antonio TAJANI - Euroopan parlamentti
Pascale ANDREANI - Ranska (hallitus)
Cristiana MUSCARDINI - Euroopan parlamentti
Hans Martin BURY - Saksa (hallitus)
Luis MARINHO - Euroopan parlamentti
Erwin TEUFEL - Saksa (parlamentti)
Matti VANHANEN - Suomi (eduskunta)
Elmar BROK - Euroopan parlamentti
Göran LENNMARKER - Ruotsi (parlamentti)
Peter HAIN - Yhdistynyt kuningaskunta (hallitus)
(*Sininen kortti: Azevedo*)

Maria BERGER - Euroopan parlamentti
Kimmo KILJUNEN - Suomi (eduskunta)
Andrew DUFF - Euroopan parlamentti
Caspar EINEM - Itävalta (parlamentti)
Neli MacCORMICK - Euroopan parlamentti
Josef CHABERT - Alueiden komitea
Hubert HAENEL - Ranska (parlamentti)
Alfonso DASTIS - Espanja (hallitus)
Jurgen MEYER - Saksa (parlamentti)
Patrick DEWAEL - Alueiden komitea
Marie NAGY - Belgia (parlamentti)
Sören LEKBERG - Ruotsi (parlamentti)
Carlos CARNERO - Euroopan parlamentti
Reinhard BÖSCH - Itävalta (parlamentti)
Francesco SPERONI - Italia (hallitus)
Pervenche BERÈS - Euroopan parlamentti
Lord MACLENNAN - Yhdistynyt kuningaskunta (parlamentti)
Ernani LOPES - Portugali (hallitus)
Pierre CHEVALIER - Belgia (hallitus)
Manfred DAMMEYER - Alueiden komitea
Claude du GRANDRUT - Alueiden komitea
Eva-Riitta SIITONEN - Alueiden komitea
Jean-Luc DEHAENE, varapuheenjohtaja
